

Meditatie avondmaal ochtenddienst 12 juni 1994

Schriftlezing: EXODUS 3, 1-14

tekst vs. 7a: 'Ik heb terdege gezien de ellende van mijn volk, dat in Egypte is.'

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

De kerk wordt vaak vergeleken met Israël. Als we lezen over het volk van God en we preken of spreken erover, dan vergelijken we de weg van Israël vaak met de weg van de gemeente. En die weg begint dan in de ballingschap, en loopt via de woestijn naar het beloofde land.

Nu wij vandaag het brood uit de hemel ontvangen en ronddelen, en de beker doorgeven, met de wijn van het koninkrijk, nu is het moment aangebroken om te vragen: Waar bevinden wij ons eigenlijk? En als die vergelijking met Gods volk klopt, bevinden wij ons dan al in het beloofde land, of zijn we nog onderweg in de woestijn? Of moeten wij zelfs denken aan de mogelijkheid, dat we nog in Egypte zijn?

Er zijn veel bezwaren om de weg van de gemeente met de weg van Israël te vergelijken, maar laten we het toch maar even doen, en hopen dat we ervan leren.

Als wij hier brood en wijn doorgeven, dan zeggen we daarbij, dat het tekenen zijn van het beloofde land. Om dan nu al te zeggen, dat we daadwerkelijke in het beloofde land zijn, dat gaat tever. We zijn er nog niet. Dat zijn we met elkaar wel eens. En als je kijkt naar de weg van Israël dan is de intocht in het beloofde land ook niet zo prettig: het gaat gepaard met hevige strijd, met wapengeweld, en met slachtoffers.

En als ze eenmaal in het beloofde land zijn, dan denken ze: Nu zijn we er. Maar in plaats daarvan begint een moeizame periode van trachten te overleven, en als we enkele eeuwen verder zijn, dan zien we dat Israël weer verdreven is uit het beloofde land, en in ballingschap verkeert in Babel. Nee Israël is er nog niet, en wij zijn er ook nog niet.

Beter is het misschien om te zeggen: Wij zijn nog onderweg. Wij zijn net als Israël nog onderweg in de woestijn. Daar in het hete zand, daar ontving Gods volk het brood uit de hemel, zoals wij vandaag het brood uit de hemel ontvangen. Ja wij zijn er nog niet, wij zijn nog onderweg. Als we dus vragen: waar bevinden wij ons als gemeente van Christus, dan zeggen we: We zijn in de woestijn, maar we zijn onderweg, en we gaan in de goede richting, naar het beloofde land.

Maar, gemeente, misschien is ook dit nog wel te optimistisch. Als wij dan toch onze weg met die van Israël willen vergelijken, moeten wij dan niet ernstig denken aan de mogelijkheid, dat wij nog niet eens onderweg zijn, maar dat we nog in Egypte zijn? Vele dingen om ons heen wijzen daar op: De vleespotten van Egypte staan ook in onze samenleving. De slavernij van Egypte vinden we terug in de slavernij aan geld en macht. Het aangezicht van de Farao herkennen we wellicht in de macht van

de oorlogszuchtigen van onze tijd. En zo zijn er vele overeenkomsten.

Wij zijn er nog niet, en we zijn misschien zelfs nog niet eens onderweg, maar we zijn denk ik nog steeds in Egypte. En laten we niet vergeten, dat we hier uit vrije wil terecht zijn gekomen. Als we denken aan Jakob en Jozef, die uit vrije wil zich vestigden in Egypte, en die het daar goed hadden. Maar toen kwam er plotseling een farao, een nieuwe koning over Egypte, die Jozef niet gekend had. De tijden veranderden, en Israël kwam terecht onder het juk van de slavernij.

Gemeente, laten we in ons hart kijken en onszelf vragen: Zijn wij misschien blijven steken in Egypte, zijn wij nog in de slavernij? Laten we in ons hart kijken en onszelf afvragen: Zijn wij slaven, en zo ja, waarvan?

Zoals gezegd: Het is gevaarlijk om de weg van Israël met de weg van de christelijke gemeente te vergelijken. Waarom? Omdat Israël uniek is en blijft in deze wereld. De christelijke gemeente kan nooit de arrogantie hebben, dat zij de plaats inneemt van Gods volk. Wij zijn niet Gods volk, dat is Israël. Wij zijn wel mensen van God, mensen van Jezus, die met huid en haar verbonden zijn met Israël. Want dat is het volk, waaruit Jezus voort is gekomen. En Hij is onze grote voorganger. Maar wij zijn niet Israël. Met Israël moeten wij met respect omgaan, zoals je altijd, als het mogelijk is, met respect omgaat met je ouderlijk huis, zo gaan wij, als het mogelijk is, om met Israël.

Maar wij moeten nooit de schatten veronachtzamen die wij door en via Israël hebben meegekregen: De beloften van God, de profetieën over onze toekomst van heil en gerechtigheid. Wij moeten nooit onderschatten, het huis waaruit wij voortgekomen zijn.

Zoals Israël met de gemeente wordt vergeleken, zo wordt er ook wel een vergelijking gemaakt tussen Mozes en Jezus. Beiden zijn het immers grote bevrijders: beiden zijn ze grote voorgangers, die de mensen de weg gewezen hebben door de woestijn. En dan kunnen we ook begrijpen, dat de joden in Mozes ook al een aankondiging zien van de Messias.

Maar wij als christelijke gemeente, wij blijven geloven, dat Jezus onze Messias is. En soms zeggen we dat zeer aarzelend, omdat vele joden het als een vloek ervaren, maar toch. Wij grijpen terug op al die betrouwbare getuigen, die gesproken hebben over het leven en over het werk van Jezus Christus, en daar houden wij ons aan vast.

En dan is de volgende vraag: Waar trof Jezus eigenlijk de mensen aan, toen hij hier leefde en werkte? Waren ze onderweg, of waren ze al gearriveerd, of waren ze misschien ook nog in de slavernij, waren ze ook nog in Egypte?

Ik denk dat we als gemeente niet een volledig antwoord kunnen geven op deze vraag. De vraag waar wij ons bevinden daarop zal ieder persoonlijk een antwoord moeten geven. De een zal zeg-

gen: Ik zit nog midden in de slavernij. De ander zal volhouden: Ik ben onderweg, in de hete woestijn, maar ik kom er wel. En weer een ander zal volhouden: Ik sta vlak voor de grens van het beloofde land. Ieder mag persoonlijk antwoord geven op deze vraag. Als het maar een eerlijk antwoord is.

En wat ons als gemeente betreft, mogen wij ons net zo gedragen als het volk Israël in de woestijn, die op een goede morgen verrast werden door het manna, dat uit de hemel neerdaalde. Als een regen van zegen, die niet wilde ophouden. Als een regen van zegen, die de mensen wil voeden, zodat ze kracht hebben om hun weg te vervolgen.

Want dat is eigenlijk avondmaal vieren: Nieuwe krachten opdoen. Die regen van zegen ervaren, zodat je weer verder kunt op je levensweg. Dat is eigenlijk avondmaal: Dat je niet wanhoopt aan het leven, maar dat je verlangend uitzielt naar de weg die voor je ligt.

Er is één grote overeenkomst tussen de mensen van Israël, en de mensen van de gemeente. En dat is, dat wij allemaal ons verleden meedragen. Je hele leven, van God gegeven, je hele leven, met al het kleine en al het grote, met al het positieve en al het negatieve, je hele leven draag je mee, als je hier bent gekomen. En wat God dan doet, dat is niet te bevatten. Dan laat Hij brood regenen over allen, over goeden en slechten, over mannen en vrouwen. Een rijke zegen.

En waarom doet God dat, in al zijn genade, en in al zijn liefde? Omdat Hij gezien heeft, hoe ons leven ervoor staat. En de Heer zei: 'Ik heb terdege gezien de ellende van mijn volk, dat in Egypte is.' En dat zal God blijven zeggen. God blijft zien. God sluit niet zijn ogen voor ons leven. Hij blijft ons zien, waar wij ook zijn, en hoe het ook met ons is. In die God wil ik geloven.

En dan is Mozes' eerste reactie: Ik ga niet op weg, Heer, want ik durf niet, ik durf de mensen niet onder ogen te komen. Maar wat hij vergeet, dat is, dat God blijft zien. God blijft ons aansporen om op weg te gaan. Hij blijft dichtbij ons, om ons de goede weg te wijzen. In die God wil ik geloven.

En daarom wordt vandaag voor de zoveelste maal brood en wijn rondgedeeld in de gemeente. Om ons opnieuw te herinneren aan de beloften van God. Voor sommigen van ons zal het misschien de allereerste keer zijn, deze viering: En tot hen wil ik zeggen: Dit is slechts het begin, dit beetje brood, dit slokje wijn is slechts een begin, maar God zal blijven zegenen.

Tegen diegene die misschien lang niet avondmaal gevierd hebben, maar nu wel brood en wijn doorgeven wil ik zeggen: God vernieuwt zijn beloften van trouw, ook in jouw leven.

Tegen diegenen die bij ons zijn, en die niet deelnemen aan deze maaltijd, ouderen maar ook kinderen\jongeren wil ik zeggen: God is uw bondgenoot, en zijn zegen strekt veel en veel verder dan dit avondmaal. Wees blij in je geloof. God heeft je gezien.

AMEN